

Fjärde söndagen i Advent

Text: Joh. 3:22–36.

Därefter kom Jesus och hans lärjungar till Judiska landet och där vistades han med dem och döpte o.s.v.

Detta Johannes vittnesbörd om Kristus giver oss många viktiga lärdomar, ja, även om den allra viktigaste, nämligen huru *vi skola varda frälsta*, huru vi med visshet skola undkomma våra synders förtjänta straff och vinna det eviga livet. Detta är visst det förnämsta och viktigaste, som vi här skola betrakta. Men även i berättelsen om den tillfälliga yttre anledningen till detta Johannes' vittnande erhålla vi några dyrbara lärdomar.

Den tillfälliga yttre anledningen var den, att då nu även Jesus hade börjat lära och döpa, vilket göromål förut tillhört endast Johannes döparen, så hade emellan dennes lärjungar och några andra judar uppstått »en tvist om rening», d. ä. om vilken dopelse eller religiös tvagning nu vore den rätta eller kraftigaste. Man kan förstå, att då redan *Johannes* dop utan tvivel hade varit för de självrättfärdiga judarna en överflödig nyhet, enär de ju förut hade så »mångahanda tvagningar» eller »reningar» (Ebr. 9:10), så blev det nu för dem till ytterligare anstöt, att även Jesus började döpa (v. 22; Joh. 4:2). Ja, genom samma Jesu uppträdande väcktes även Johannes lärjungar till nit om sin mästars ära, såsom vi se av texten, emedan de ännu icke hade förstått Johannes ärende bättre, än att de kommo i oro och fruktade, att Jesus skulle vinna större anseende än Johannes; de förstodo icke, att denne blott skulle föra dem till Jesus.

Nu, uti detta bryderi vända de sig till sin mästare och säga: »Rabbi, den som var med dig på andra sidan Jordan, den om vilken du vittnade, se, han döper, och alla komma till honom.» Uti detta sista tillägg, »och alla komma till honom», se vi, med vilken retad sinnesstämning de framfört denna sin klagan, då de utbryta i ett så överdrivet ord: »*alla* komma till honom». Till den grad voro Johannes' lärjungar fästade vid sin mästare, att de blevo så förtrytsamma över, att några började tro på Jesus och komma till honom. Och dock voro de lärjungar till den trogne härolden Johannes döparen, vilken med ett sådant nit, som texten visar oss, talade blott för sin herre och konung, bortvisade allt avgudiskt eller barnsligt hängande vid tjänaren och gjorde allt för att föra folket till Herren. Härav kunna vi lära, icke blott huru stark den böjelsen måtte vara hos oss att fästa oss vid det synliga redskapet, utan ock huru detta sker även då, när ingen skuld därtill kan tillmätas redskapet. Ty, såsom sades, var Johannes döparen en sådan trogen tjänare, som gjorde allt för att föra folket till sin konung; och dock hängde hans lärjungar så hårt vid honom själv.

Men låtom oss nu se, huru han här svarar och talar emot sagda vidhängsenhet. Först svarar han något vasst och starkt bortvisande, nämligen sålunda: *En människa kan intet taga, om det icke varder henne givet från himmelen*. Det vill säga: Jag vill icke taga mig en ära, som Gud icke har givit mig. I viljen nödvändigt göra mig till Kristus, men jag kan icke åtaga mig något sådant; jag har ju ock aldrig utgivit mig för att vara Kristus. »I ären själva mina vittnen, att jag sade: *Icke är jag Kristus, utan jag är sänd före honom*» (v. 27, 28). I måsten då låta mig vara blott den jag är, nämligen endast en Kristi tjänare. Detta är hans första svar. Och detta innehåller den viktiga lärdomen, att det står endast i Guds råd och givande, huru mycket en Kristi tjänare skall vara, förmå och anses. »En människa kan intet taga, om det icke varder henne givet från himmelen.» Ve den, som vill vara och gälla för något mer, än det Herren givit honom! »Ingen tager sig själv den hedern, utan den som kallas av Gud likasom Aron» (Ebr. 5: 4). Detta var nu den egentliga meningen av orden, »en människa kan intet taga» o. s. v.

Men eljest kunna de ock sant tillämpas på alla möjliga frågor. Allt, vad en människa är, har och förmår, är idel gåvor, efter Gud redan i moderlivet danat varje kroppens eller själens förmåga och sedan håller varje ögonblick

vårt hela väsende uti sina händer, så att vi icke kunna röra ett finger eller tänka en tanke längre, än han giver det. Aposteln säger: »Vad har du, som du icke har undfått? Men om du ock har undfått något, varför berömmar du dig?» »Vi äro icke skickliga att *tänka* något, såsom av oss själva.» »Gud är den, som verkar i eder både *vilja* och *gärning* för sitt välbehags skull» o. s. v. Men detta är den lärdom, som ingen människa på jorden kan riktigt tro, utan fastän vi ock dagligen erfara det, att allt beror på Guds givande, så börja vi dock varje ny dag med att åter anse allting bero på vårt eget görande. Detta är en arvsjukdom hos varje människa, alltsedan ormen sade: »I skolen varda såsom Gud.» Vilken salig frid skulle icke den människa hava, som kunde rätt lära och tro de orden: »En människa kan intet taga, om det icke varder henne givet från himmelen!» – Men vi återgå nu till det ämne, varpå dessa ord egentligen syfta, nämligen Johannes' svar vid sina lärjungars bekymmer över Herren Jesu tilltagande anseende.

Utom det svar, vi nu betraktat, framställde han vidare förhållandet mellan sig och Jesus i följande bild: »Den som har bruden, han är brudgummen, men brudgummens vän, som står och hör honom, han fröjdar sig högligen över brudgummens röst; denna min fröjd är nu fullkomnad» (v. 26). Uti denna vackra bild säger Johannes, icke blott vad han själv egentligen var, nämligen blott en »brudgummens vän», vilken endast hade att tjäna vid det stora konungliga bröllopet (Matt. 22:1-13), utan ock vad och vem *Jesus* var, nämligen själva brudgummen i detta bröllop, konungens son, vilken bruden tillhörde. Johannes påminner härmed om alla dessa sköna texter i Skriften, vilka framställa Kristi rike under bilden av ett bröllop, av en konungasons brud, av Salomo och Sulamit. (Se hela Höga visan och Ps. 45:1-10; Jes. 61:10; 62: 4, 5; Hos. 2:19, 20; samt i nya test. Matt. 22:1; 9:15; Ef. 5:23-32; Upp. 19: 7). Men då vi se på det egentliga ämnet, huru Johannes här vill tillbakavisa det överdrivna uppskattandet av honom, kunna vi i denna bild, om bruden och brudgummen, även se den tanken: Då jag icke är brudgummen, så är jag i stor fara, om själarna fästas vid mig och icke vid honom, som skall hava bruden, ty att draga en annans brud eller hustru till sig, det är farligt.

Måtte alla, som arbeta för själars väl och kunna komma i denna fara, här taga lärdom av Johannes' exempel. Att själar, som smaka kraften av evangelii ljuvlighet, måste även finna »budbärarens fötter på bergen ljuvliga» (Jes. 52: 7), det är en annan sak. Skulle de ock älska dem med en sådan kärlek, varmed galaterna omfattade Paulus »såsom en Guds ängel» etc. (Gal. 4:14), så är det ännu blott ett tecken på »sälla» själar, säger aposteln (v. 15). Men att själar så fästas vid redskapet, att *Kristus*, *hans* ord, *hans* nåd och *hans* ögon bliva mindre viktiga, eller så, att, om redskapet borttages, själen icke har något fäste i Kristus, någon andlig näring, ro och salighet mer, eller att, om redskapet viker från uppenbara Guds ord, själarna vika med o. s. v., se, detta är ett olyckligt hängande vid tjänaren. Och om denne *vill* hava själarna så fästade vid sig, att de icke höra och värdera någon annan, ja, att han hemligen förargas, när de tycka sig finna mer uppbyggelse i en annans predikan, eller han har det så, att när själar omvändas genom ett annat redskap, han alltid åser detta med köld och misstänksamhet; att han blott då har rätt glädje och kärlek till dem, när de genom hans verksamhet kommit till liv: se, då har han icke Johannes döparens sinne, ja, då har han betänkliga tecken av den sjukdomen att vilja draga en annans brud till sig - och en mäktig konungs brud. Men detta är farligt.

Det är säkert farligt att vilja draga denne Herrens brud till sig. Sådant ville icke Johannes göra - icke heller Paulus, vilken säger: »Jag nitälskar för eder med Guds nitälskan, emedan jag har trolovat eder med en enda man för att ställa fram för Kristus en ren jungfru» (2 Kor. 11: 2). Skåda i vår text, huru vasst Johannes avvisar det överdrivna anseende, man ägnade honom; han tager dem till »vittnen», att han aldrig velat hava ett sådant anseende (v. 28), och känner det så äventyrligt som att ställa sig in hos en annans brud. Är du en sann Kristi tjänare, så skall du alltid fröjda dig över själars kommande till honom, vem helst som fått vara medlet därtill. Så gjorde Johannes.

Då hans lärjungar harmades och klagade, att »alla kommo till honom» (till Jesus), sade Johannes, att det var hans högsta »fröjd» att höra brudgummen tala så vänligt med bruden, att hennes hjärta intogs av honom (v.

29); »denna min *fröjd* är nu fullkomnad», sade han. Sådant sinne hade ock Paulus, då han skrev: »Somliga predika väl ock Kristus av avund och kiv, men somliga ock i god mening. Vad mer? Kristus varder dock förkunnad på varje sätt, det må vara för skens skull eller i sanning, och däröver gläder jag mig, ja, jag skall ock glädja mig» (Fil. 1:15, 18). Och åter säger han: »Icke har väl Paulus blivit korsfäst för eder? Eller haven I blivit döpta till Pauli namn?» (1 Kor. 1:13). Sådant sinne skall varje Kristi tjänare hava. Annars går det honom icke väl.

Men Johannes uttryckte ännu en gång sitt rena sinne, då han ytterligare sade: »Han måste tillväxa, men jag måste avtaga.» Meningen är: Jag önskar, att Jesus måtte bli större och större i folkets anseende och jag allt mindre; att till honom måtte samlas allt större lärjungaskaror och hos mig allt mindre, ja, att de måtte löpa ifrån mig till honom. Då förminskas visserligen jag, likasom månens sken bleknar och försvinner för den uppgående solen; men detta skall vara min högsta fröjd. Må vi uti allt detta spegla oss. Uti de orden: Han måste tillväxa», instämma vi alla, Jesu vänner, av hjärtat; men däremot är det oss mer svårt att av hjärtat säga: »Jag måste avtaga.» Ty att »avtaga», att i något avseende bli liten och obetydlig, det är själva döden för vår natur. Nej, ideligen tillväxa i anseende och i allt stort, det är naturens djupaste törst. Må vi troget vara på vår vakt emot en sådan natur.

Även dessa lärdomar av vår text kunna hava sin stora vikt och bära med allvar behjärtas och gömmas; men det, som nu följer, det egentliga ämnet för dagen, *Johannes⁹ vittnesbörd om Kristus*, är dock så oändligen mycket högre och härligare, att man väl kan för detta glömma allt det föregående. Johannes har i detta sitt sista vittnesbörd om Jesus uttalat de allra största och viktigaste sanningar, först om *hans person och väsende*, vem han egentligen var, och sedan om den saliga *frukten och nyttan av hans ankomst till världen*. Måtte Herrens Helige Ande öppna allas våra hjärtan för det ämnet! Detta kan giva de döda liv och göra oss rätt varma om hjärtat, om det endast får rum hos oss. Vi vilja då betrakta:

A. Vad Johannes här vittnar om Jesu person och väsende.

Det första, som Johannes här vittnade om Jesus, var, att han var *Kristus*, den från begynnelsen utlovade, så mångfaldigt förebildade och förebådade »Herrens Smorde». Detta vittnade Johannes därmed, att han just i det sammanhang, vari orden förekomma, sade: »I ären själva mina vittnen, att jag sade: *Icke är jag Kristus*, utan jag är sänd *före honom*.» Men detta, att Jesus är Kristus, är ett stycke, som är fullt av mäktig tröst och styrka för vår tro, när vi besinna, icke blott vad *namnet* betyder, utan allt vad den heliga skrift genom hela den långa förberedande tiden vittnat om Kristus.

Redan namnet »den Smorde», d.ä. »den invigde», är mycket trösterikt, emedan det säger oss *Guds uppsåts fasthet att frälsa oss blott genom honom*, då Gud ifrån evighet därtill utsett och invigt sin Son, att han skall vara vår »frälsningshövding», vår *överstepräst* och vår *konung*. Ty egentligen till dessa två ämbeten, någon gång även till profet (1 Kon. 19:16), invigdes de utsedda personerna genom smörjelse med olja. Och till dessa ämbeten var Kristus av Fadern invigd, varom i Ps. 2 talas, då han, Guds Son (v. 7, 12), kallas »Herrens Smorde» (v. 2), och detta i v. 6 blir så förklarat, att den, som bor i himmelen, säger: »Jag har insatt min konung på Sion, mitt heliga berg.» Så säges ock i Ps. 110: »Herren har svurit och skall icke ångra sig: Du är en präst till evig tid efter Melkisedeks sätt.» Och i Jes. 61:1-3 talar Sonen själv och säger: Herren Guds Ande är över mig, ty *Herren har smort mig* till att båda glädje åt de arma, sänt mig att förbinda förkrossade hjärtan, att predika frihet för de fångna och förlossning för de fångslade, att predika ett nådens år ifrån Herren» o. s. v.

Här få vi även höra, vad som skulle vara den Smordes ämbete och göromål. Sedan han först såsom överstepräst offrat ett offer, vilket evinnerligen gäller för Gud, skall han ock såsom en huld konung och profet använda all denna sin försonande och försvarande makt för alla arma syndare, predika evangelium för de elända, förbinda förkrossade hjärtan, förkunna frihet för de fångna och förlossning för de fångslade, ja, utropa ett nådens år

ifrån Herren, det rätta, andliga jubelåret och basunåret (3 Mos. 25), då alla skulder efterskänkas. Kristus skall vara alla förtappade syndares Frälsare, »en trogen överstepräst i Guds tjänst för att försona folkets synder» (Ebr. 2). Det är så i grund förstört och förlorat med oss, att det fanns intet annat råd. Allt kött, allt vad människa heter var förgiftat och sålt under synden, »ingen rättfärdig finnes, *icke en*»; men »Herren kastade allas våra synder uppå honom» (Jes. 53). Och detta var Guds evighetsråd, som fattades före världens grundläggning (Ef. 1), och som ifrån begynnelsen förkunnades och sedan med så oräkneliga löften och förebilder ideligen förhölls folket genom hela det gamla testamentets tid (varom utförligare handlades i föregående predikan.) Men nu är det oss nog till en evig tröst att blott veta, det Jesus var *Kristus*. Och detta var det första, Johannes här vittnade.

Det andra, Johannes vittnade om Jesus, var, att han är *Guds Son, utsänd och kommen ifrån himmelen*. Härom har vår text många uttryckliga ord. Ut i v. 31 säges: »Den som *kommer ovanefter*», och åter: »Den som kommer från himmelen.» Kan något sägas uttryckligare? Vidare säges i v. 34: »Den Gud har sänt», och i v. 35: Fadern älskar *Sonen, och allt har han givit i hans hand*», och i v. 36: »Den som tror *Sonen*» o. s. v. Med alla dessa ord säges nu uttryckligt, att Jesus är Guds evige Son, kommen ovanefter, sänd ifrån himmelen, ehuru han på jorden antagit människonatur. Ty att Jesus är Guds Son i den verkliga betydelsen och icke i den mening, som alla trogna äro Guds söner (Gal. 4: 6), därom har vår text ett klart och avgörande språk, då Johannes i v. 31 åter gör en *jämförelse mellan sig och Jesus* och i det syftet säger: »Den som kommer ovanefter, är över alla. Den, som är av jorden, han är av jorden och av jorden talar han; den som kommer från himmelen, är över alla.» Märk, att här icke blott säges: »Han *kommer från himmelen*», »kommer *ovaneft*» och »är över alla», utan att Johannes säger detta såsom en motsats till sig och alla trogna och betecknar sig själv sålunda: »Den som är av jorden, han är av jorden» o. s. v. Här se vi då, i vilken betydelse Jesus är Guds Son. Lovad och prisad vare den evige Fadern, som så älskade världen, att han utgav sin enfödde Son!

Du, som läser eller hör detta, har tilläventyrs aldrig tvivlat på den stora huvudartikeln i den kristna tron, att Gud sänt sin evige Son att bliva människa, utan du uppstår alltid med vörnd för den trosartikeln; men bed Gud om nåd att vakna över vad du då bekänner. Tror du verkligen, att Guds evige Son, jämlik med Fadern i gudomsväsendet, alla världars Skapare och Herre, blivit en människa såsom vi utan synd? O, huru kunde du då en enda stund hysa en ängslig tanke? Huru borde du icke då beständigt jubla, prisa och lova, att Gud är en människa såsom vi, och vi äro människor såsom Guds Son! Vi få snart i den förestående julhögtiden höra mer härom, men ämnet är så stort och fröjdeväckande, att vi aldrig böra kallt och hastigt överfara ett enda ord, som handlar därom. Ty har Guds evige Son blivit vår broder och vårt offer, då försvinna visst alla våra värsta synder för ett så omätligt försoningsvärde såsom eldgnistor i havet; då blir jag visserligen »hel och hållen ren» inför Guds ögon, när jag i tron tvår mig i hans Sons blod, d.ä. söker blott i hans försoning mitt skydd.

Ja, när Guds Son är vår broder, då äro vi visserligen för Guds ögon av oändligt mycket högre värde och betydelse, än vi någonsin tänkt; då är det visst en stor glädje i himmelen över varje människa, som tror på Sonen. Dessa och många flera trösterika slutföljder borde lära oss att med största flit betänka denna höga trosartikel och fröjda oss åt varje ord, som väcker och stärker vår tro på densamma. Till sådana ord höra nu även de i vår text anmärkta.

Tänk ännu en gång, då här säges: »Den som kommer ovanefter»; »den som kommer från himmelen». Sådant kan ju aldrig sägas om det frommaste Guds barn. Den helige Johannes döparen, den störste, som är född av kvinna, måste dock på sig tillämpa: »Den, som är av jorden, han är av jorden, och av jorden talar han». Att han ock »talar av jorden», vill säga: efter sin egen natur kan han icke tala annat än det, som tillhör jorden, och det, som på jorden kan ses och läras; då däremot han, som kommer från himmelen, vittnar, vad han själv sett och hört i denna värld (v. 32). *Han* kan självvetande tala om »himmelska ting» (jämf. v. 12, 13). Med allt detta säger oss således Johannes, att Jesus var i den verkliga betydelsen Guds Son, den evige. Tackom och prisom den evige Gudens nådefulla råd om vår salighet!

Men sedan Johannes med alla dessa tydliga ord vittnat om Jesu person och väsen, eller vem han egentligen är, nämligen *Kristus* och *Guds evige Son*, »nedkommen från himmelen», uttalar han nu slutligen själva frälsningsrådet genom Kristus och säger oss, huru vi genom honom verkligen erhålla det eviga livet. Detta är ju ett övermåttan viktigt och dyrbart stycke. Vi betrakta således:

B. Guds frälsningsråd i Kristus, eller huru och på vad sätt vi genom honom verkligen erhålla det eviga livet.

Detta säger oss Johannes i de två sista verserna sålunda: *Fadern älskar Sonen, och allt har han givit i hans hand. Den som tror på Sonen, han har evigt liv; men den, som icke tror Sonen, skall icke få se liv, utan Guds vrede förbliver över honom.* Huvudtanken i dessa verser är denna: Efter Guds eviga råd är vår frälsning och all salighet att finna endast i Sonen. Ut i Sonen, och vad han gjort och gör för människorna, är allt Faderns välbehag; utom Sonen finns ingen salighet och intet, som behagar Fadern - ingen nåd, utan endast den stränga domen efter lag och rätt. Den åter, som hyllar Sonen, med tron omfattar honom, har genast allt Faderns välbehag och det eviga livet; men den som icke tror Sonen, han skall aldrig få någon nåd eller del av livet, utan Guds rättvisa dom förbliver över honom.

Fadern älskar Sonen, och allt har han givit i hans hand. Ut i de orden finna vi samma tankegång, som ut i Faderns röst från himmelen: *Denne är min älskade Son, i vilken jag har ett gott behag; honom hören!* Det är endast Sonen, som i egen person och för sin egen värdighet är Fadern behaglig; alla människor äro brottsliga och måste blott genom Sonen vinna Faderns välbehag; därför är han av Fadern satt till medlare, att vi blott genom honom skola komma till Fadern och vinna nåd. Det är det första, som ligger i dessa ord. Men därmed uttryckes ock här det höga välbehag, Fadern hade till Sonens åtagande att varda människornas frälsare och lida döden för oss syndare. Ty så säger Kristus själv i Joh. 10:17: *Fördens skull älskar Fadern mig, att jag låter mitt liv - Jag har makt att låta det, och jag har makt att taga det igen. Detta bud har jag fått av min Fader.*

Så talar ock Fadern i Jes. 53:12 om Sonen: »Därför skall jag giva honom många till del, och talrika skaror skall han få till byte, emedan han utgav sitt liv åt döden.» Och *allt har han givit i hans hand.* När Sonen påtog sig de fallna människornas sak, ville bliva deras broder och medlare, då gav Fadern allt i hans hand, Fadern gav honom »makt över allt kött» (Joh. 17:2), d. ä. överlämnade människorna åt hans frälsande omsorg. Det var i denna sin egenskap av människornas frälsare och en »människas son» (Ebr. 2: 6-9), han erhöll »all makt i himmelen och på jorden» (Matt. 28:18), ja, »all makt» och »all dom», såsom Kristus åter säger: »Icke heller dömer Fadern någon, utan all dom har han givit åt Sonen» (Joh. 5: 22; jämf. 1 Kor. 15: 25, 27; Ef. 1: 21, 22). Betänkom, vilken tröst ligger häruti, att all makt, all dom, allt vad till vår frälsning behöves, är i vår broders hand; och allt vad han för oss gör, det är Faderns högsta behag.

Vi besväras stundom av den barnsliga tanken, att under det vi se Sonen mild och nådefull, anse vi den evige, osynlige Guden sträng och fruktansvärd. Vi skola här lära, att allt, vad Sonen gör, är Faderns välbehag. Tänk, då Fadern *fördens skull älskar Sonen, att han gav sitt liv för oss!* Och Fadern visar alla människor till Sonen, sägande: »Denne är min älskade Son, honom hören» (Matt. 17: 5). Må vi då icke sväva omkring i himlarymderna och speja efter Guds tankar! Nej, ned till barnet i krubban, där ser du Gud. Se upp till Lammet på korset, där ser du Guds tankar och vilja. Allt, vad du eljest tänker om Gud, är idel villfarelse. *Men vill du icke hylla Sonen, då har du visserligen blott den stränge Guden att möta, ty utom Kristus är Gud visserligen fruktansvärd för syndare.* Även sådant böra vi betänka vid dessa ord: »*Fadern älskar Sonen och allt har han givit i hans hand.*» Såsom redan är sagt: *Vår frälsning och allt Faderns välbehag är blott att söka i Sonen. »Den som har Sonen, han har livet, den som icke har Guds Son, han har icke livet», ty livet är i Guds Son.*

Men huru och när har jag då Sonen? Varigenom skall jag bliva *delaktig* av all Kristi förtjänst och allt Faderns välbehag i honom? Vilken människa kan med visshet veta, att hon har Guds nåd och det eviga livet? På dessa frågor svarar nu Johannes i sista versen av vår text och säger:

Den som tror på Sonen, han har evigt liv; men den, som icke tror Sonen, skall icke få se livet, utan Guds vrede förbliver över honom. Måtte Gud av sin stora barmhärtighet giva varje människa sin Andes nåd att taga detta avgörande språk till hjärtat! Det innehåller evighetsdomen, till livs eller till döds - och den orubbliga dom, som vi finna i hela Skriften. Vi veta, att Kristus själv och alla hans vittnen oupphörligt upprepa detta besynnerliga ordet: »tro» - »tro på Herren Jesus» - »om du tror» - »den som tror». Vi se över allt, att den evige Guden ställt den fallna världens frälsning på denna enda punkt: *huru var och en förhåller sig emot Sonen*, antingen man lyder hans ord, böjer sig för hans kallande röst och med tron omfattar hans förtjänst, eller man tvärtom försummar Guds nåd, förtrampar Guds Son och för orent aktar förbundets blod och vill hellre följa världen och hennes furste.

Då vårt språk är så viktigt, att det enligt hela Skriftens intyg innebär vår avgörande dom till liv eller död, så blir visst nu den första och allra viktigaste frågan, vad som då egentligen *menas* med det korta ordet »tro» - »tro på honom». O, huru angeläget att i en så viktig fråga, på vilken evigt väl eller ve beror, icke tänka något efter sitt eget tycke eller andra människors ord, utan undersöka, vad Guds eget ord säger! Vi hava redan i barnaläran sett, att en rätt och saliggörande tro icke är blott kunskap om och samtycke till Guds ord utan något vida mer; men dock går hela världen och menar sig hava en saliggörande tro, när hon blott icke betvivlar och förnekar evangeliets ord om Kristus, utan håller det för sant. Om en sådan tro säger dock aposteln: »Även de onda andarna tro det och bäva.» Nej, något helt annan är den tro, som uttager en själ ifrån mörkrets välde och försätter henne i Guds älskade Sons rike, den tro, som gör oss till »nya skapelser». Rätteligen säger Luther, att på tro och tro är stor skillnad. Den sanna tron »är ett gudomligt verk i oss, vilket omskapar och pånyttföder oss av Gud och gör oss till helt nya människor i hjärta, håg, sinne och alla krafter och har den helige Ande med sig.»

Men vilket är då detta »gudomliga verk i oss»? Huru uppkommer det och huru förnimmes det? Just detta är den viktiga frågan, och därom ville du kanske veta vad den heliga skrift själv säger. Vill du nu veta detta, så betrakta väl alla de ställen i Skriften, där du ser Kristus benåda människor och godkänna deras tro, ty när du därjämte ser, huru *sådana människor voro beskaffade*, vilka erhöles Kristi nåd och det vittnesbördet, att de hade en saliggörande tro, så kan du ju alldeles såsom med ögonen se, vad den saliggörande tron är. Är det icke sant och uppenbart, att alla, som erhöles nämnda vittnesbörd, voro sådana eländiga, över sina synder nedslagna själar, vilka för att vinna Guds nåd icke funno tröst och frid i allt sitt eget görande, utan måste helt rådlösa fly till den oförskyllda nåd genom Kristus, som i evangelium förkunnades? Är det icke även uppenbart, att dessa blevo genom sin tro så förvandlade och för hela sitt liv så fästade vid Kristus, att de sedan voro helt andra människor?

Allt detta står klart för allas ögon i ordet; och då kan du se, vad den saliggörande tron är. Dessa troende voro icke fullkomliga helgon eller syndfria, utan tvärtom hör man icke något folk så klaga över synden, som just de troende; så se vi ock, huru de måste beständigt förmanas och varnas. Men från världen avskilda voro de, så att de ock därför »kallades parti» (Apg. 24:14), »nya skapelser» voro de (2 Kor. 5:17), i hjärta, sinne, håg, tal och leverne så förvandlade, att de nu sågo alla ting annorlunda, hade ett nytt inre sinne, varigenom de nu funno sin högsta lust i det, som förut var dem främmande eller vidrigt, och tvärtom hade ett djupt lidande av det, som förr var deras högsta lust. Men när sålunda själva hjärtat var förändrat, så blev ock deras tal och hela liv förändrat. Sådant vittnar om en levande tro till skillnad från den döda, vilken lämnar människan i hela det gamla väsendet oförändrat. Och detta kunna vi liksom med ögonen se uti de levande exemplen.

Sedan lära vi överallt i Skriften om tron, att hon är saliggörande, icke för sitt eget värde såsom dygd, utan för den kostliga pärla, som hon omfattar, Kristus och hans dyra förtjänst. Aposteln Paulus säger: »Därför är det *av tron, för att det skall vara av nåd*» (Rom. 4:16), varav vi se, att tron är motsatsen till förtjänst, är att emottaga *nåd*, frälsas *av nåd*, genom *Kristi* förtjänst, allena. Därför måste vi sätta vår förtröstan, icke på vår egen tro, utan *på Kristus* - såsom ock vår text säger: »Den som tror *på Sonen*» etc., d. ä. vi måste i vår syndanöd grunda allt vårt hopp endast på det, som *han* gjort för oss, på *att han är rättfärdig* och för Gud behaglig och är allt detta *för oss*, i vårt ställe och oss till godo (Rom. 4: 5, 25; 2 Kor. 5: 21). Detta är att »tro på Sonen». Denna tro betecknas i Skriften även genom några bildspråk, vilka ganska väl förklara dess väsende. Dessa bildspråk äro i synnerhet följande: »*komma till honom*» (Joh. 6: 35), »*mottaga honom*» (1:12), »*äta hans kött och dricka hans blod*» (6: 47-58) o. s. v. Dessa bildspråk visa nog tydligt, att tron alldeles icke är ett blott vetande och ett kallt bifall till evangelium, utan ett själens innerliga behov och begär efter Jesus och hans nåd, ett *hjärtats* kommande till Jesus, *hjärtats mottagande, hungrande och ätande*.

Men vem kan utsäga, huru nådefullt och saligt det är, när vi kunna veta med oss sådant, att vi med all vår stora uselhet likväl hava fått sådana hjärtan, att vi icke kunna umbära Frälsaren och evangelium om honom? Sådant är ju dock det »Guds verk i själen», som heter *tro på Sonen*. Och då säger detta och allt Herrens ord uttryckligt: *Den som tror på Sonen, han hav evigt liv*. O, vilka ord! »han har evigt liv». Huru skola vi i tid och evighet kunna prisa den himmelske Fadern, som så älskade oss arma, förtappade människor? Han utgav sin enfödde Son, på det att *var och en, som tror på honom, icke må förgås, utan hava evigt liv!* Så talar han själv (v. 16), och vem skall jag tro, om icke Herren själv? Och när jag nu med all min uselhet likväl icke kan neka, att ett sådant Guds verk finns i min själ, att Kristus blivit mig kostlig, ja, oumbärlig, så hård och kallsinnig jag ock känner mig - att jag beständigt igen återkommer till detta behov av hans nåd, av hans försoning och av evangeliets ord; att detta ord även beständigt på nytt tröstar och styrker mig, således, att jag visserligen »äter», näres av Kristi kött och blod - så kan jag ju icke förneka den utesägligt stora tröst, som här tillsäges oss: *Den som tror på Sonen, han har evigt liv*.

Men vad betyder det, att här icke säges: han *skall få* evigt liv, utan att han redan »hav» det? Så säger ock Herren Kristus och bedyrar det: »Sannerligen, sannerligen säger jag eder: den som tror på mig, han *har evigt liv och kommer icke i dom, utan har övergått från döden till livet*» (Joh. 6: 47, 54; 5: 24). Vi måste tro, såsom orden lyda: varje troende har, äger redan evigt liv, ehuru icke ännu i fullt åtnjutande. Det är dock redan börjat, han är nu redan ett Guds barn och inskriven i livets bok såsom arvinge, är nu redan i Guds eviga »nådeförbund», så att hans synder aldrig skola tillräknas honom efter lag, utan vara under en beständig förlåtelse. Synden blir väl med ris och plågor kväst och dödad, men aldrig tillräknad till fördömmelse, så länge detta Guds verk förbliver i själen, vilket heter »tro på Sonen», och detta evad tron är svagare eller starkare, hungrande eller mättad, glad eller bedrövad; ty vi se i hela Skriften denna beständiga växling hos helgonen, men det eviga livet ägde de dock alltid. Tron är ett gudomligt liv i själen, och så länge icke detta liv är utsläckt, ligger däri det eviga livet och oändlig, evig salighet. Prisat vare Herrens namn evinnerligen!

Och märk, att allt detta tillhör *den*, som tror *på Sonen*, »*var och en, som tror på honom*». »Det är ingen åtskillnad.» Detta är den stora allmänna grundlagen i Kristi rike, att så sant alla äro i sig förlorade syndare, så sant »ingen rättfärdig finnes, icke en», och alla äro lika dyrt återköpta med Guds Sons blod, så skall ock ingen åtskillnad göras, utan »*var och en*» - hurudan han eljest varit och är - som nu flyr i tron till Kristus eller lever i denna tro, skall icke förgås, utan hava evigt liv. Men det är just den stora svårigheten att tro detta för sin egen del, då man rätt känner sina synder så svåra, så otillbörliga och oändliga, samt känner sin besynnerliga vanmakt, att man uti ingenting är, såsom man bör, ätt man icke ens kan rätt förskräckas för synden eller vaka och strida emot henne, icke ens rätt ångra henne, utan känner sig hård, säker, falsk, trolös, ostadig och benägen till allt ont. O, då är det en övermåttan svår konst att kunna riktigt tro, att allt är väl blott genom Kristus, och att vi på samma tid »*hava evigt liv*» blott genom tron på honom. Men orsaken, varför här är ingen åtskillnad,

är den, att fördärvet, synden och ondskan äro så förskräckligt stora hos *alla* människor, att här hjälpte intet mindre än en sådan förlossning, som skulle vara tillräcklig för den allra värsta syndaren; och då Kristus med sitt dyra blods utgivande förvärvat en sådan evigt gällande försoning, då blev det så inför Gud, som aposteln säger: »Det är ingen åtskillnad; alla hava syndat och varda rättfärdigade utan förskyllan av Guds nåd genom återlösningen i Kristus Jesus.»

Därför säges nu här: »*Den som tror på honom*», huruhelst det eljest är med fördärvet eller bristerna i ångern, bönen, levernet m.m., han *har* dock evigt liv, blott därför att han »ätit av livets bröd» (Joh. 6: 57). »Var och en som åkallar Herrens namn, han *skall* varda frälst.» »Den som har *Sonen*, han har *livet*.» Ju längre man kommer i Andens skola, desto mer får man lära den sanningen, att det är så alldeles förlorat med den bästa människa och allt så fullkomligt gottgjort för den sämsta, att det är ingen åtskillnad. Rövaren och Johannes, skökan och jungfru Maria, bägge äro de i sig förtappade och bägge i Kristus lika dyrt köpta och lika välkomna. Därför heter det: »*Den som tror på Sonen*, han har evigt liv.» Detta är ju övermåttan tröstrikt, ty då kan även du och jag, var och en, som tror, nu redan veta, att vi äro Guds barn och himmelrikets arvingar. Lovat och prisat vare Herrens namn evinnerligen!

Men den som icke tror Sonen, han skall icke få se liv, utan Guds vrede förbliver över honom. Detta är nu åter den avgörande dom, som i hela Skriften och Kristi egna ord överallt avkunnas. Ut i v. 18 av detta kapitel, säger Herren: »Men den som icke tror, han är *redan dömd*, emedan han icke tror på Guds enfödde Sons namn.» Och på annat ställe: »Den som icke tror, han skall varda fördömd» (Mark. 16:16). O, Herre Gud, förbarma dig och väck varje människosjäl att besinna en sådan dom, medan det heter *i dag!* Det är den milde Herren själv, som uttalar domen. Vem kan hoppas salighet, där han nekar?

Och vad det vill säga att *icke tro Sonen*, kunna vi nu lätt förstå, då vi sett, vad det är att *tro* på honom. Dock blir det ännu tydligare genom textens eget ord i grundspråket, som betyder »*icke hörsammar* eller *lyder* Sonen», således detsamma som aposteln säger: »De hava *icke hörsammat eller lytt evangelium*» (Rom. 10:16), nämligen då det kallat dem till bättring. Och vad den fördömande otron egentligen är, det förklarar Herren Kristus själv i v. 19 av vårt kapitel, då han säger: »Detta är domen, att ljuset har kommit i världen, och människorna älskade mörkret mer än ljuset» etc. Otron är således detta uppsåtliga flyende för ljuset för att få förbliva i sitt gamla väsende. Här talas således visst icke om den otro, som vi själva beklaga och lida av, vilken överklagade otro aldrig fördömer någon, icke heller om det dödsförklarande, vari de leva, vilka aldrig hört evangeliets ord, om vilka Kristus uttryckligen säger, att »det skall vara drägligare för dem på domedag»; utan här talas egentligen om det förakt för nådens kallelse, varigenom man försummar att komma, då Herren bjuder till sitt bröllop, vilket här kallas att »*icke hörsamma eller lyda Sonen*».

Och vad skall då drabba en sådan själ, som icke lyder och hyllar Sonen? Texten säger: *han skall icke få se liv*, d. ä. icke få ringaste förnimmelse av det eviga livet, skall vara långt därifrån, och *Guds vrede förbliver över honom*. Huru mycket detta förskräckliga ord innebär, »Guds vrede» - »Guds vrede förbliver över honom», kan ingen i tiden utsäga. Måtte Herren Gud nådigt förskona oss, att ingen av oss får erfara det! Det betecknar den förskräckliga dom, som eljest uttryckes med orden: »han skall varda fördömd». Och därom har Herren Kristus givit oss blott några korta antydningar, vilka dock äro så förskräckliga, att ett människohjärta icke kan uthärda tanken därpå, såsom då han säger: »Dessa skola gå bort till evigt straff» - »till den eviga elden» - »där deras mask icke dör och elden icke utsläcks» - »där skall gråten och tandagnisslan vara». O, förskräckliga ord! - Och av den eviga »sanningen», den milde Frälsaren! »Där skall gråten och tandagnisslan vara!»

Såsom redan är sagt, uthärda vi icke tanken härpå; det naturliga hjärtat vill ock resa sig emot en sådan Guds dom, i synnerhet när vi tänka oss, att den skulle drabba någon av våra närmaste, vår fader, vår moder, ett barn - o, vi bortvisa i hast den tanken, men vi besinna blott alltför litet, vad synden och nådens förakt innebära; vi hålla Gud för något så obetydligt. Vi borde något bättre besinna det Majestätets storhet, som här av människan

föraktas och trotsas, och det medvetet och uppsåtligt. Den borgerliga lagen straffar även, om någon otillbörligt slagit sin jämlike; men vida svårare blir straffet, om någon slagit sin fader eller moder; och ännu mycket hårdare, om någon slagit sin konung. Men här straffas den, »vilken förtrampat *Guds Son*» (Ebr. 10: 29), vilken medvetet föraktat och trotsat själva det gudomliga Majestätet, som skapat alla världar och bär allting med sitt kraftiga ord - och som därjämte slösat all sin nåds och barmhärtighets rikedomar på samma otacksamma människa, givit henne sin Son till ett blodigt offer, givit henne sitt ord och sin Ande, med mildhet sökt och kallat henne till sitt nåderike och med oändligt tålamod väntat på henne, men i allt blivit föraktad, så att både hans vilja och hans nåd blivit förtrampade. Kan någon säga, vad straff och vrede sådant förtjänar?

Betänk då, o människa, vilken den Herren är, som du föraktar och trotsar, när du ännu en tid vill leva världen lik, följa ditt kött och förgäta Guds varningar och Guds kallelser till bättring. Betänk även allt vad gott, han har gjort dig under alla dina livsdagar! »Föraktar du hans godhets, tålsamhets och långmodighets rikedom, icke förstående, att Guds godhet vill föra dig till bättring?» (Rom. 2:4). Med sådan din hårdhet och ditt obotfärdiga hjärta »samkar du visserligen över dig själv vrede på vredens dag, när Guds rättvisa dom varder uppenbar» - så sant Gud icke kan ljuga.

Men vem kan då utsäga, huru lyckliga de själar äro, som i nådens tid hörsammat Guds kallande röst, »hyllat Sonen, och genom tron på honom blivit nya människor, som nu leva i hans vänskap och förtroliga umgänge och hava hans bestämda försäkran: »Den som tror på mig, han har evigt liv och kommer icke i dom, utan har övergått från döden till livet?» Vem kan utsäga, huru lyckliga de själarna äro? Prisad, ärad och lovad vare den store, trofaste Guden, som givit oss denna utesägliga gåva - ja, tackad och prisad evinnerligen! Amen.

– C-O Rosenius

© Pietisten 2025

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com